

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamljene šteje se prodajajo po 3 nč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šteje po 5 nč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in uitojivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Minister za javna dela v Zadru.

ZADER 3. Sinoči je občina priredila koncert na čast ministru za javna dela Rittu. Danes zjutraj je minister odpotoval v Rab.

Bosanski deželni zbor.

SARAJEVO 3. Deželni zbor je nadaljeval specijalno debato o gospodarskem proračunu in je z vsemi predlogi pror. odseka vsprejel naslove: melioracije, trgovina, industrija, graditeljstvo, deželni kulturni zavodi in bosansko-hercegovske deželne železnice.

Mednarodni mirovni kongres.

STOCKHOLM 3. Tu zborujoči mednarodni mirovni kongres je vsprejel sledečo resolucijo: Kongres je srečen, da je prenehala perijoda aktivnih vojnih operacij Španije in Francije v Maroku. Kongres opominja, da je konferenca v Algeirasu sklenila zato omejenje efektivnega stanja čet in se nada, da bo napredoval razvoj mirnih in normalnih razmer med Evropejci in Maročani in da se čete kmalu umaknejo iz Maroka.

TURČIJA.

CARIGRAD 3. Kakor se čuje, je nova razdelitev turške armade v 14 armadnih zborov v zvezi z večim organizacijskim načrtom.

Po tem načrtu bi zbor sestojal iz dveh ali treh divizij, divizija iz treh polkov, vsak polk po tri batalijone z enim lovskim batalijonom.

Brigadna formacija se odpravi. Divizija dobi lastno kavalerijo, artilerijo in stotnije s strojnimi puškami. Divizijski poveljniki bodo postajali lahko tudi generalni majorji in polkovniki.

Minister notranjih stvari v Makedoniji.

SOLUN 3. Minister notranjih stvari Talaat-paša je dospel semkaj. — Minister ostane kakor gost valija en dan in odpotuje potem v kosovski in bitolski vilajet.

Nadejati se je, da bo prisotnost ministra znatno uplivala na pomirjenje v makedonskih vilajetih.

Nasilstva v Makedoniji.

CARIGRAD 3. Bolgarski posl. Pavlov je izročil velikemu vezirju memorandum, v katerem navaja več slučajev zlostavljanja Bolgarov o priliki razoroževanja, in zahteva, da se taka nasilstva takoj zaustavijo in krivce kaznuje.

Napad Druzov.

CARIGRAD 3. Listi javljajo, da so Druzi iz Haurana včeraj po noči napadli tri vasi, v katerih bivajo mohamedanci in kristijani, pobili mnogo mož in žena in otrok, na kar so oplenili vasi.

Včerajšnji ministerski svet je sklenil odposlati za kaznovanje Druzov 27 batalijonov pešcev in 4 baterije.

Eksplozija pomorske mine.

TOULON 3. Pri otoku Marguerite se je razletela pomorska mina, ko so jo dvigali v ladijo; od 10 mož, ki so se nahajali na ladiji, sta bila dva mornarja ubita, eden pa težko ranjen. Več drugih je bilo lahko ranjenih.

Dve sto ribičev utonilo.

BEROLIN 3. „Wolffov biro“ poroča iz Petrograda: „Birš. Vjedomosti“ javljajo, da se je na Amurju blizu Nikolajevske vsled taifuna potopilo mnogo ribiških čolnov. 200 ribičev je utonilo.

PODLISTEK.

Žensko srce.

Spisal Paul Bourget. — Prevel V. B.

Prvo je bilo ljubosumnje, ki ga je rani na bolni točki njegove domišljije — ona ljubosumnost, ki jo je povzročila že sama prisotnost Gehardova.

Ne da bi bil ta slednji skušal le enkrat izrabljati svoje pravice in izraziti tudi najmanjšo grajanje radi Ervinove in Klarine intimnosti. Bil je v tej stvari prež malomarnen, kar bi bil kak ljudsovršen opazovalec pripisal skoro nekaki skrivni skrivdi.

Ali Ervin Laurence je občutil ravno nasprotno. On je te menavade vezi, ki so družile to dvojico, prešuštil dovolj natančno, da je zamogel spoznati prave in resnične občutke svojega prijatelja.

Gerhard se je nahajal v svojem raz-

Dunaj 3. V Avstrijo se je v času od 25. do 30. julija uvozilo: 2000 kv. pšenice, 153 kv. rži, 99 kv. ovsa, 14.034 kv. koruze. Na Ogrsko se je v omenjenem času uvozilo: 346 kv. pšenice, in 360 kvintalov koruze.

Skupni uvoz v Avstro-ogrsko za časa od 1. do 30. julija je znašal 23.267 kvint. pšenice, 524 kv. rži, 560 kv. ovsa in 53.928 kv. koruze.

Kronstadt 3. Na neki torpedovki je bilo vsled eksplozije kotlov 6 mož ubitih, 14 pa ranjenih.

Petrograd 3. Odesa je proglašena za vgroženo po koleri.

Pariz 3. Španski kralj in kraljica sta predpoludne odpotovala v Cowes.

Manchester 3. Sedemnajst bombazevih predilnic Amoskog Corporation je od 26. julija do 12. septembra v vrhu omejitve produkcije zaprlo svoje tovarne. Vsled te odredbe je 11.000 delavcev brez služka.

New-York 3. Tukaj so trčili skupaj trije vozovi cestne železnice. 30 oseb je bilo težko ranjenih. Med občinstvom je nastala radi tega strahovita panika.

Službovanje na zasebnih ljudskih šolah s pravico javnosti.

(Iz učiteljskih krogov.)

V zadnji seji tržaškega mestnega sveta se je govorilo tudi o vračunanju za odmerjenjen petletnic in seveda tudi pokojnine službene dobe na šolah „Lege nazionale“, ako dotični učitelj prestopi v mestno službo. Če se ne motim, je bil dotični predlog odkazan odseku.

Priznati moram, da me veseli tak predlog, kolikor se tiče njega vsebine; formela stran seveda vzbuja pomisleke. — V Avstriji imamo dvojce šol: javne in zasebne; in sicer to od najnižjih do najvišjih; imamo namreč tudi zasebne visoke šole, n. pr. Revoltelov zavod v Trstu. Glede zasebnih srednjih šol, ki jih vzdržujejo ali posamičniki, ali pa korporacije, se je glede službovanja učitelstva uvela različnosta, tako, da je službena doba veljavna, najsluži docent na zasebni ali javni (državni) šoli. Srednješolsko učiteljstvo torej ne trpi škode v tem oziru. Drugačn pa je stvar glede ljudskošolskih učiteljev. Splošno velja (po državnem šolskem zakon), da je le na javni šoli doslužena doba vračunljiva za petletnice in pokojnino. Ker se pa z ustanovljanjem zasebnih ljudskih, ki je sicer zakonito dovoljeno in se posebno v zadnji politični dobi zelo poudarja, razbremenjujejo oni javni faktorji, ki bi morali vzdrževati potrebne ljudske šole, se indirektno sili del učitelstva k službovanju na zasebnih šolah.

Umljivo je, da učitelj, ki radi nedostatka javnih službenih mest ne more dobiti javne službe, vsprejema to — češ nočeš — službo na zasebni šoli, ki pa oskrbuje del ljudskošolske vzgoje; te zakonite dolžnosti javnosti, t. j. avtonomnih oblasti, dežel in občin. Da se takin učiteljem po doseženem vsprejemu v javno službo vračunava tudi službovanje na zasebni šoli s pravico javnosti, to je pač pravična zahteva, kajti delovanje na zasebni šoli je gotovo še težavnejše, nego na javni šoli, kajti treba je na eni strani doseči in vzdrževati pravico javnosti, a poleg tega še upoštevati razne zahteve šolo vzdržujočega faktorja. Ni torej učiteljstvu, ki je prav za prav le žrtev razmer, odredka vračunanja te službene dobe. To so tudi že spoznali za-

stopi raznih avstrijskih dežel in sicer: Češke, Moravske, Nižje Avstrijske in Korške ter sklenili zakone, ki v ozira vrednih slučajih dovoljujejo, da se službena doba na privatnih šolah s pravico javnosti vračunava ob prestopu v javno službo. Vse hvale vredno bi bilo, ako bi sklenil to tudi zastop Trsta in okolice, ali pri tem naj ne bo polovičarski, da ne rečem: pristanski! Ne le službovanje na šolah „Lege nazionale“, ampak na zasebnih šolah sploh naj se vračuni! Upamo sicer, da bi vlada tako pristanskega sklepa ne odobrila; in da se s tem stvar ne zavleče, naj se stori a priori pameten, primeren in ne ozkosrčen sklep.

Sicer pa bi bilo želeli, da se v tem oziru spremeni državni šolski zakon ter se s tem odpravi neenako postopanje v raznih deželah; isto velja glede dveh provizoričnih službenih let učiteljstva, ki se v mnogih deželah — tako n. pr. tudi na Štajerskem in Kranjskem — vračunava, drugod pa zopet — ne!

K notranjepolitiškemu položaju.

„Naredni Listy“ objavljajo razgovor z nekim aktivnim državnikom, ki je rekel med drugim: Razpuščenje državnega zbora je eventualiteta, s katero so vladni faktorji zelo resno razmišljali pred parlamentarnimi počitnicami. Bila bi velika zmota, ko bi se mislilo, da je obstrukcijska taktika v stanu doseči kako spremembo vladnega sistema in notranje politike. Obstrukcija je prenehala biti motor političnega položaja tudi v slučaju, da bi obstrukcijska polovica zbornice. V tem oziru ostaja najvišji faktor zelo trden in izrek: „Ne puščam si ničesar izsiliti, ne tu, ne na Ogrskem“, je še danes kategoričen imperativ.

Na odločilnem mestu se hoče prepričati vse izrednosti in želi se, da bi šestletna zakonodajna doba potekla mirno. Ali tu se dostikrat jako hitro odloča, ako ni nobenega izhoda več.

Cesar je o vseh fazah in podrobnostih v parlamentu natančno informiran in on kaže čisto tako živahno zanimanje, da se njegovi informatorji večkrat čudijo. Toliko vladar kakor vlada sta prišla do uverjenja, da je sedanja večina, ki je dostikrat manjšina, veliko premajhna, da bi mogla biti v podlago za izvršitev nalog, ki je čakajo. Razširjenje večine bo glavna naloga načelnika vlade pred koncem leta. Ako pojde brez novih volitev, toliko bolje; ako ne, bo treba novih volitev. V dispozicijah, ki so določene za parlamentarni koledar 1910—11, tvorijo nove volitve možnost, ki jej je uresničenje odvisno edino le od razvoja stvari v Pragi in na Dunaju. Ako ostane razvoj delomožnosti zakonodajnih zastopstev neugoden, so nove volitve neizogibna sklenjena stvar.

Hrvatska kriza.

Ban Tomašić se je posvetoval z večimi člani hrvatsko-srbske koalicije, a kakor vse kaže, dosedaj brez uspeha.

„Agramer Tagblatt“ piše namreč: Gospodje večinoma niso spolnili nade, ki jih je stavil ban Tomašić na pogovor z njimi, da ni dobro informiran, ako računa na needinost v koaliciji in če dela svoje načrte na možnost razdora v isti.

Tudi poslanci stranke prava, ki so zavzeli najzmernejše stališče, niso razpoloženi, da bi podpirali načrte bana Tomašića za sestavo pokorne večine.

Neki hrvatski listi poročajo, da so dobile oblastnije že nalog, naj hite s pripravi za volitve.

sta jo sklenila, je prepuščala Ervinu svojo roko dolgem poljubom. Večkrat je gladila sestrski mladega moža po laseh. Brez besed in ganjena se mu je nasmihala, ako so se srečali njiju pogledi. Oblivala in preplavljala ga je z vonjem svoje osebnosti — in če jo je videl, kako steza v črno luknjičasto svilenog nogavico obuto nogo proti ognju, ali, kadar je videl lepoto njenih grudi, ki so se ji dvigale, ako je nagibala glavo vznak, tedaj ga je spreletala čudna groza... Ljubezem, ki jo je nosil v svojem srcu, se je razlila po vsem bitju...

Fizični in psihični človek je v nas združen tako, da vključ vsem konvencijam in govoricam onih, ki ljubijo kako žensko in čutijo njeno življensko prisotnost, prihaja do mrzlične pohlepnosti. — In plašen pogled se zablesteva v očeh onega, ki je prisegel, da ostane samo nje prijatelj, medtem ko trepeče v očeh prijateljice iskrica tožnega obžalovanja in bojazni.

Bojazen? Kakšna bojazen, kakšen strah? O, Klare je bilo strah Laurencea, same sebe, svoje minolosti, svoje bodočno-

„Obzor“ poroča, da se banu morda vendar-le posreči, da doseže sporazum s stranko prava. To bi imelo za posledico razpad koalicije.

Oseška „Narodna Obrana“ zagovarja sporazum z banom in tudi slavonski poslanci da so za to.

BUDIMPEŠTA 1. Ogrski kor. biro poroča iz Zagreba: Vest opozicijskih listov češ, da je voditelj slavonskih Hrvatov dr. Karol Neumann odklonil povabilo na pogovor z banom dr. Tomašićem je popolnoma izmišljena.

Dnevne novice.

Trgovinska pogodba med Avstrijo in Črnogoro. Glasom najnovejših vesti ni nikake nade, da bi do konca t. l. prišlo do zaključenja trgovinske pogodbe med Črnogoro in našo državo.

Zasedanje ogrskega državnega zbora zaključeno. Iz Budimpešte: Po šesttedenskem zasedanju je ogrski državni zbor zaključil v ponedeljek svoje letno zasedanje. Sedanja vlada in njega večina sta likvidirali zapuščeno koalicijske vlade. Nerešeno ostaja samo eno vprašanje, to je vprašanje skupne banke. Koncem tega leta poteče namreč privilegij skupne avstro-ogrske banke in ga je treba podaljšati. To vprašanje in še nekatere druge državne potrebnosti bo rešil državni zbor na jesenskem zasedanju. — Zbornica se sestane dne 20. septembra, a meritorno delovanje prične okoli 10. oktobra in bo trajalo samo tri ali štiri tedne, ker se v začetku novembra sestanejo delegacije.

Še eden iz ilirske dobe! V noči med 31. m. m. in 1. t. m. je umrl v Sisku bivši župan Fran Lovrič. Z njim lega v grob morda zadnja priča in aktiven sodelavec na zgodovinsko znamenitem ilirskem gibanju. S tem je že rečeno, da ima pokojnik dolgo življenje za seboj. Porojen je bil leta 1815 dne 15. julija in je tovariševal z znanimi odličniki ilirske dobe: Gajem, Trnškim in drugimi. V znamenitem letu 1848 je sodeloval Lovrič v slavni narodni skupščini, ki je proglasila Jelačića banom! Bil je banski poverjenik na popisovanju narodne vojske. Poslali so ga bili tudi v Beograd na dogovore z ministri radi pomoči v vojni proti Madjarom. V hrvatskem saboru je Lovrič deloval skozi 13 let, a leta 1879 ga je cesar odlikoval z Fran Josipovim redom.

Vedno ga je spremljalo najgloblje in najskrenejše spoštovanje od strani njegovih so- meščanov.

V vsepoljski stranki je prišlo do razdora. Poslanec German, ki je bil do nedavno temu predsednik vsepoljske frakcije v poljskem klubu na Dunaju, je bil izključen iz stranke, ker delajo na to, da bi se osnovalo novo stranko.

Novi trgovinski pogodbi Srbije. Iz Beleggrada: Kakor se doznaje, se prično v kratkem pogajanja za sklep novih trgovinskih pogodb z Rusijo in Bolgarijo.

Anarhisti iz Argentiniije. Iz Genove: V terek je iz Buenos Airesa dospel semkaj parnik „Virginja“ z 20 anarhisti, ki so bili izgnani iz Argentiniije. Čim se je parnik usidral v Genovi, je oblastnija aretirala vseh 20 anarhistov.

Škandal na županijski skupščini. Minoli ponedeljek se je vršilo zborovanje županijske skupščine v Maros-Varashely na kateri je prišlo do škandaloznih prizorov. Opozicija je klicala velikemu županu: Ubijalec! Ničla! Potepuh! itd. Radi rabuke se

sti, vsega! V njenem vedenju se je izvršila nova sprememba, ki jo je ubogi Ervin — ki je živel pod vplivom neredne domišljije negotove ljubezni — neopravičeno pripisoval danes upehanosti srca, jutri Gehardovim ukazom, tretji dan zopet kaki premagani strasti.

Če se je sedaj znašel ta mladi, nesrečni mož v tihotnem hotelu v Rue de Balsac, so se poznali na njegovem obrazu trpečni znaki notranjega boja, ki so nežnočni gospej tako jasno pred očmi, kakor njeno lastno dejanje...

Od enega snidenja do drugega sta čutila oba vedno bolj, da je treba med njima nekakega raztolmačenja, da treba priti na jasno; in vendar je bilo videti, da se tega izogibljeta oba. Lahko bi se tudi mislilo, da sta iz različnih vzrokov oba trepetala pred koncem teh muk... Ukljub temu je hotel Ervin večkrat govoriti; a vselej ga je zadržavalo nemo rotenje iz Klarinih oči. Večkrat se je dogajalo, da je prišel ob običajni uri in našel vrata zaprta; tedaj mu je bolj rezala srce.

(Pride še.)

je moralo sejo prekiniti. Skupščinarji so začeli metati razne predmete proti velikemu županu, ki je vzel revolver iz žepa. Tudi drugi skupščinarji so potegnili revolverje. Vendar do streljanja ni prišlo. Skupščina je bila na to prekinjena.

Popoldne je seja nadaljevala. Opozicija je navalila na vse pristaje velikega župana ki v prvi vrsti na one županijske uradnike, ki so se zavzeli za velikega župana, na katerega je metala opozicija in galerija črnih, jajca, krompir in tako dalje. Konečno pa je opozicija navalila na uradnike ki deputacije, ki so prišle, da se poklonijo velikemu županu. Uradniki in deputacije so bili konečno vrženi na cesto. Tedaj pa so se vrnili pristaji velikega župana skozi okno v dvorano, kjer je začel prvi pravcati pretep, kateremu so storili šele došli orožniki konec.

Dogodki v Španiji. Španski klerikalni sklicujejo za prihodnjo nedeljo v S. Sebastianu veliko protestno zborovanje proti vladi.

Po vsej deželi širijo lepake, v katerih pozivljajo direktno na meščansko vojno. **Izredno zasedanje finskega deželne zboru.** Iz Helsinkfors: Finski deželni zbor se brzkone sestane na izredno zasedanje dne 13. septembra, da izvoli na podlagi novega od dume in državnega sveta vsprejetega in od carja potrjenega zakona, dva člena v ruski državni svet, štiri člene pa v rusko dumo.

Ali ta volitev se najbrž ne izvrši, ker se po vsej Finski v listih in na shodih živahno agitira proti temu.

Akcija romunskega metropolita Metianu za narodnostno vprašanje na Ogrskem. Iz Budimpešte: Romunski metropolit Metianu je skušal, da najde stika z ogrsko vlado in da pomiri narodnosti z vlado. Metropolit je obiskal ministrskega predsednika, potem naučnega ministra Zichy-ja in je z obema dlje časa konferiral. Zdi se, da ni akcija metropolita brezuspešna in da pride v kratkem med vlado in narodnostmi do nekih prijateljskih odnosov.

Kor. „Keleti Ertösito“ poroča, da je metropolit izročil ministrskemu predsedniku in naučnemu ministru spomenico, ki navaja, sklicuje se na konkretne slučaje, one pritožbe, ki so jih Romuni v zadnjih letih dvignili toliko na cerkvenem, kolikor na učnem polju.

Srbska skupščina, ki se sestane dne 14. oktobra, bo razpravljala najprej o trgovinski pogodbi z Avstro-Ogrsko. Ako bo pogodba tudi od strani avstrijskega in ogrskega parlamenta pravočasno rešena, bo zamogla stopiti v veljavo že s 1. novembrom.

Za nove ladije ruske mornarice. Iz Petrograda: Vojni in minister mornarice sta izposlovala pri carju, da jima je mimo ruske dume dovolil za gradnjo novih ladij 15 mil. rubljev. — Ladije prično graditi takoj.

Ruska carska dvojica pojde na Hensensko. Iz Friedberga javljajo, da se v zvezi s demontiranjem potrošne vest, da pride ruska carska dvojica dne 25. t. m. na Hensensko. — Carica se na nasvet zdravnikov skozi šest tednov podvrže lečenju v Neuheimu.

Carška rodbina ostane izven Rusije 2 meseca. Za časa svojega bivanja v inozemstvu se car sestane z nemškim cesarjem Viljelmom.

Zastopnik ruskega carja na Cetinju. Iz Petrograda: Na svečanosti kneževskega jubileja na Cetinju bo zastopal ruskega carja veliki knez Nikolaj Nikolaj Nikolajevič.

Inicijativa o črnogorskem kraljestvu. Urednik praških „Nar. Listy“ Holecček, ki je svoj čas bival na Cetinju, priobčuje, da mu je prestolonaslednik Danilo izjavil, da je inicijativa, da Črnagora postane kraljestvo, potekla iz nekaterih evropskih dvorov.

Prvi odkup kmetov v Bosni. Veleposestnik aga Firbaković v Tešanju se je odločil, da dovoli svojim kmetom odkup posestev pod pogoji, kakoršni so predlagani v predlogi glede odkupa kmetov v Bosni.

Kmetje so bili s tem predlogom svojega gospodarja zadovoljni in so se že napravile tozadevne kupne pogodbe. To je prvi odkup kmetov v Bosni.

Domače vesti.

„Slovenčev“ zanimivosti „iz blejskega kota“. V številki od minolega petka je priobčil ta list pod gornjim nasl. zbirko zanimivosti. Ta zbirka je pa tudi kaj karakteristična za duševno razpoloženje v taboru, ki mu je „Slovenec“ glasilo.

S pravo slastjo opisuje med drugim, kako so na Bledu proslavili 80-letnico bivšega načelnika generalnega štaba F. Z. M. Becka: kako je vojaška godba iz Gorice poveličevala to slavnost, kako prijetno se je bilo voziti v ladijah po jezeru v nočnem hladu in poslušati bajne zvoke, ki so se razlegali v nočni tmini. „Edino, kar ni bilo vseh nekaterim bolj zaspanim gostom, — pripoveduje „Slovenec“ — je bilo, da je

godba pri odhodu tudi ob jezeru pod vasjo igrala, kar je pa z druge strani večini prebivalstva jako ugajalo“. — Po tem zadnjem naglasjanju smemo soditi, da „Slovenec“ poročevalec ni bil med tistimi zaspanimi gosti, ki jih je godba vznemirjala.

Sedaj pa čujte dalje! Takoj na to piše „Slovenec“:

„Pač pa je te dni in že prej večkrat malokomu ugajalo preglasno navdušenje blejskih Sokolov, ki bi se morda dalo opravičevati ob drugih prilikah, nikakor pa se ne more odpustiti „prosvetnemu“ (?) društvu sedaj, ko je vse polno tujcev. Velika večina si je Bled poiskala v ta namen, da si v tem mirnem počitku poišče počitka in utrujenosti od napornega, živce vzbujajočega dela, pridobi zopet nekaj mirnih, blagodejnih noči. Naši policiji bi svetovali, naj mesto ubogega kmetiča, ki v mirni, jasni, svetli noči počasi pelje težko obložen voz, naj mesto siromaka, ki niti sebi, niti občini, niti tujcem ne napravi najmanjše težkosti, naj mesto tega vzame na zapisnik ljudi, ki domačinom in gostom menda iz gole objestnosti kratijo mirni počitek.“

Prosimo čitatelje, naj napravijo paralelo med komentarjem, ki ju je napisal „Slovenec“ o Beckovem in sokolskem slavlju! V boljše umevanje pa bodi povedano, da so bili „Sokolci“ priredili na jezeru s krasnim petjem in tamburanjem počestitev svojemu velikemu dobrotniku, ruskemu državnemu svetniku in posestniku na Bledu, g. Fischerju, rodom Čehu.

Če torej na Bledu z oddaleč najeto godbo prirejajo v nočni tmini počestitev kakemu generalu, ki je za časa svojega službovanja opetovano manifestiral svoje odločno nemško mišljenje — omenjamo samo nekega svojedobnega znamenitega banketa v popkrepitvenem nemškimi liberalci v boju proti Luegerju — so to za „Slovenca“ le bajni zvoki v nočnem hladu na gladki jezerski gladini, ki seveda ni malo ne motijo nočnega miru!

Če pa domače slovensko društvo prireja se svojimi domačimi močmi istotako na jezeru počestitev domačinu posestniku, dobrotniku, Slovanu, je pa to za „Slovenca“ razgrajanje in motenje nočnega miru gostov, v katero naj bi z močno roko posegla — policija! Kakor se vidi, je „Slovenec“ došel že tako daleč, da sploh ne bo mogel več voditi svoje „ljudske“ in „demokratske“ politike brez — brez klincev po policiji in državnem pravdniku proti svojemu lastnemu bratu!! Ali res ni možno brez policije in državnega pravdnika uveljavljati gesla: Vse za vero, dom, cesarja?! Kdor bi hotel to trdit, ta onečesča le te tri pojme in pa — slovenski narodni ponos. Kajti tako početje ne kaže več na odkrito, častno zvestobo, ampak na službo bizantinskih podajačev!!!

Sicer pa je tudi direktna neresnica v Slovenčevem namigavanju, kakor da bi bili tujci ozlovoljeni radi „preglasnega navduševanja blejskih Sokolov“, marveč je resnica ta, da je mnogo tujcev odveslalo na jezero, da so se naslajali na krasnem slovenskem petju.

Strankarski boji — vse prav! Ali pri „Slovencu“ prehaja strankarska strast proti istokrvnim drugomišljenikom v stadij, ko se moramo vprašati: Naj je na tem listu še slovenskega in slovenskega, razun jezika v katerem je pisan?!!

Kulturne slilice z našega magistrata. Včeraj predpoludne ob 10. uri je šla neka Slovenka na magistrat plačat neko pristojbino. Oglasila se je pri vratarju, povpraševala in tavalila po stopnicah, ali nikjer človeka, ki jej mogel ali hotel dati pojasnila v slovenskem jeziku. Slednjič se je vendar primanevrirala do likvidature. Nu, resnici na ljubo treba povedati, da so jej tu na nje slovenski odgovor vsaj uljudno (seveda italijanski) odgovorili naj gre h kasi. — Tu pa je prinesla v pravi veleitalijanski in — kulturni mlin. Nikdo je ni hotel razumeti. Po dolgem čakanju so jej vendar namignili in položila je denar na dilo pregraje z uprašanjem: „Do kdaj je plačano?“ A ker ni dobila odgovora, je menila: „Čudno, da ni tu nikogar, ki bi govoril slovensko!!“

Sedaj pa je uradnik tam onostran pregraje vskipel in jel kričati po italijanski: „Spravite se, če ne vas jaz vržem ven!“ Priprosta slovenska žena pa; ne bodi lena, mu je zasolila; „Slovenskega denarja pa ne mečete ven!“

Mogočini gospod je na to povsem umestno opazko skočil kakor razjarjen lev, da bi se zaletel za ženo. Ta pa mu je zaklicala: Ne boste me ne metali ven! — in bila je že zunaj.

Tako se je postavila že priletna priprosta slov. žena! Koliko je slovenskih možkih, ki niso tako — možki!!

Zboljšanje pokojnin starih penzionistov. Zadnje izdaje drž. zakonika št. 132 objavlja zakon od dne 14. julija t. l., s katerim se zboljšujejo pokojnine v smislu novega pokojninskega zakona tudi vsem onim penzionistom, ki so stopili v pokoj

pred regulacijo plač iz leta 1898, oziroma 1899.

Dobrote tega zakona bodo deležni vsi vpokojeni državni uradniki do 6. plačilnega razreda, vsi državni učitelji, drž. uslužbenci, ki spadajo v kategorijo slug, osebe orožništva, orožniški uradni slugi in njih vdove. V kratkem pa bo izdana naredba, s katero se razširi dobrota gori omenjene zakonske akcije tudi na finančne stražnike in njih vdove, ter uslužbenke državnih železnic in njih vdove.

Vsi tozadevni priboljški bodo nakazani z veljavo od 1. januarja 1910. naprej uradnim putem, ne da bi trebalo dotičnim upravičencem šele posebej prositi za to.

Amerikanski Slovenci za družbo sv. Cir. in Met. Neverjetno je skoraj, kako pridno in marljivo delujejo ameriške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za našo družbo.

Povsod se vrše veselice in shodi, ki imajo pa to veliko moralno vrednost, da zbirajo naše rojake v tujini, jih probujajo in navdušujejo za našo sveto skupno stvar. Poleg tega pa ne pozabljajo nas tudi materijalno podpirati. V tekočem letu je prejela družba naravnost ogromne svote iz rok ameriških rodoljubov.

Med najdelavnejše ameriške podružnice moramo prištevati 24. v Clevelandu. Ta ima vsaki mesec tretjo nedeljo svojo redno mesečno sejo, pri katerih so se nabrali lepi zneski v korist družbi. 20. marca so poslali centralni podružnici v New-Yorku 14 tol. 75 cent. in dne 19. apr. 15 tol., skupaj torej 29 tol. 75 cent. Pri zadnji seji pa so sklenili, da bodo poslej kar naravnost glavni družbi v domovino pošiljali doneske — in res je 1. avgusta prejela družba od omenjene podružnice zopet 10 tol.

25. septembra priredi ta podružnica veliko veselico v korist družbi.

K tej veselici so povabljeni razna društva in upati smemo, — kakor nam povdarjajo sami — da bo uspeh lep in blagosloven.

Vrli so naši rodoljubi v Ameriki in želeli bi bilo le, da se odzovejo temu zavednemu rodoljubju tudi vsa druga slovenska srca v domovini!

Ljubi zemljo, ki te je rodila in ne pozabi, da nimaš lepšega koščka zemlje od svoje rodne!

Vam pa, zavedni ameriški rojaki, hvala tisočera za vašo požrtvovalnost!

Narodno-obrambeno društvo „Branibor“. Odbor tega društva je imel v ponedeljek popoldne v Ljubljani svojo prvo sejo. Navzoči so bili odborniki: Aleksander Hudovernik, prof. Anton Jug, dr. Koderman iz Celja, Ciril Pirč iz Kranja, Ferdo Primožič, Rasto Pustoslavšek iz Ljubljane, dr. Slavik iz Trsta, Andrej Seneković in dr. G. Žerjav iz Ljubljane — in člen nadzorstva Fr. Podkrajšek.

Predsednikom je bil soglasno izvoljen g. notar Aleksander Hudovernik, ki je v kratkem nagovoru obljubil, da bo posvečal vse svoje moči narodno-obrambenemu delu ter je prosil odbornike požrtvovalne podpore. — Podpredsednikom je bil izvoljen g. dr. Gregor Žerjav, blagajnikom g. profesor Anton Jug, tajnikom gosp. Rasto Pustoslavšek.

Odbor je na to razpravljal o nekem važnem predlogu predsednika Hudovernika in o raznih drugih nasvetih. Vsebinska predlogov ne spada v javnost. Predlogi so bili v meritemo oziru soglasno vsprejeti.

Društvo „Branibor“ začne v kratkem času svoje delovanje in nadejati se je, da bo to delovanje na korist in v blagor narodu slovenskemu.

V nadzorništvo so bili izvoljeni; za Kranjsko: Rajko, Perušek in Fr. Podkrajšek; za Štajersko dr. Juro Hraševac, za Koroško Ivan Prosek; za Trst Ivan Gorup.

Slovinci smo dobili z Braniborom prepotrebno društvo, ki bo delovalo vsopredno z družbo sv. Cir. in Met., da se ohrani in obvaruje naša narodna posest.

Opore Braniboru bodo podružnice, ki naj se začno čim prej snovati povsod, kjer bivajo slovenski rodoljubi.

Vir, ki bo iz njega črpal „Branibor“ svojo življensko moč, bo slovenska požrtvovalnost. Naj njemu in njegovim starejšim sestri družbi sv. Cirila in Metoda obilno doteka ta vir, da bosta mogla točno izvrševati svojo vzvišeno nalogo. Za obe naši obrambeni družbi čvrsto na delo!!

Iz Rojana. Telovadni odsek Tržaškega Sokola v Rojani vrlo dobro napreduje. Vsaki terek in petek je videti pridne telovadce, katerih je sedaj že 25 po številu, kako pridno se vadijo v veliki dvorani „Kons. društva“.

Odsed si je nabavil vse najpotrebnejše orodje za telovadbo, tako, da se morejo na orodju vsestransko izvežbat.

Naraščaja se je za prihodnje šolsko leto (ko se začne telovadba) priglasilo že nad 60 dečkov in deklic, kar je jako razveseljivo, če pomislimo, da bodo ti malčki enkrat vzgojeni Sokoli in zvesti sinovi našega naroda. Zato stariši, ki še niste vpisali otrok k Sokolu, vpišite jih že sedaj, da

bo odsek natančno vedel, koliko jih bo, ter da jim preskrbi potrebno orodje.

Ker je zanimanje od strani žensstva jako veliko, naznanjamo, da se ustanovi tudi ženski telovadni odsek. Vpisuje se vsaki dan pri bratu Jos. Katalanu v „Konsumnem društvu“, kjer se dobivajo tudi potrebna pojasnila.

Sokol se jako dobro razvija ter kmalu vzleti samostojno.

Le žal, da je našel tako malo odmeva pri podpornih članih, da-si jih je mnogo, ki bi lahko pogrešali to malo svotico, ki jo bi darovali kakor podporni člani „Sokola“. — Rojanci! Pristopite k Sokolu in agitirajte za to veljavno društvo, da boste v kratkem imeli v svoji sredi močno samostojno društvo, ki bo v stanu odbijati energično vse napade ter bo močna trdnjava našega predmestja.

Vpisnina znaša K 1, podporni člani plačajo na mesec K 1, izvršujoči člani pa 50 stot.

Naraščaj plačuje 50 stot.; ako pa so stariši podporni člani „Sokola“, ne plačuje naraščaj nič.

Javna knjižnica. St. Jakobške „Citalnice“ deluje izredno; dokaz, da je bila potrebna in da naše ljudstvo hrepeni po izobrazbi. Žal, da se nekateri čitatelji ne drže predpisov, da so nekateri še celo tako nedisciplinirani, da knjig sploh ne vračajo. Tako se dogaja, da medtem, ko veliko ukažljivih, prosi knjig, knjižničar ne more postreči, ker (kakor rečeno) so nekateri čitatelji prekomodni, da bi v določeni dobi knjigo vrnili.

Boljšje je, da taki splohi ne jemljejo knjig, ker s tem omogočajo čitanje vsaj drugim. Knjižnica mora ostati do nadalje odredbe zaprta, da se jo zopet vredi. — Zato prosimo vse, ki imajo izposojene knjige, naj jih gotovo vrnejo tekom tega meseca.

Sprejemajo se vsaki torek in četrtek od 8—10 zvečer. One pa, ki že dolgo niso knjige vrnili, pozivljamo tu javno naj jo nemudoma vrnejo, ker drugače si nakopljajo nepotrebne stroške in sitnosti.

Za odbor „Citalnice“ pri sv. Jakobu.

Cotič Rudolf,

knjižničarja namestnik.

Veselica St. Jakobske Citalnice. Ponosna sme biti St. Jakobska Citalnica na vspehu nedeljske veselice. Pred občinstvom, ki je do zadnjega kotička polnilo prostorni vrt narodne gostilne, so nastopali Citalniški pevci s tako sigurnostjo, da so bile vse točke programa pete z največjo preciznostjo. Toliko moški, kolikor mešani zbori so vspeli v splošno zadovoljnost. Spretni in izurjeni pevci so se pokazali z jako priljubljenim Adamičevim oktetom „Vasovalec“, katerega so morali ponoviti.

Ne smemo pozabiti, da sta mnogo pripomogla takemu vspehu sigurna roka, in trud našega znanega pevovodje gosp. V. Mirka, ki je v malih vajah pripravil svoje pevce do sijajnega nastopa. Čast mu! Pohvaliti treba tudi zbor, ki sestoji ne samo iz dobrih ampak celo izvrstnih močij. Želeti bi bilo, da bi vsak, ki se čuti pevca, pristopil temu društvu, da bi se svoj dan lahko imenovalo „St. Jakobska trdnjava“.

Igra „Kdor se poslednji smeje“ pa ni prav dobro vspela. Tu pa tam bilo bi želeli malo več živahnosti. Občinstvo se je vseeno zabavalo, ker vsebuje ta igra mnogo smešnih momentov.

Konečno kličemo St. Jakobski Citalnici: Le tako naprej! Goji petje, ker v petji je tvoja zmaga!

F. P. — n.

Družba sv. CM in politika. V „Slov. Braniku“ čitamo:

Dne 4. m. m. je bila na Štajerskem dopolnilna volitev za državni zbor. Izvoljen je bil, kakor je znano iz dnevnikov, priporočene V. L. S. prof. dr. Vrstošek. V volilnem okraju, ki je poslal imenovanega gospoda v državni zbor, se nahaja družba sv. C. in M. Šola na Muti. Vanjo zahajajo zlasti otroci iz občine Sv. Primoža. Družbini nadučitelj, ki je priljubljen in zategadelj vpliven, bi bil lahko deloval na ta ali oni način za izvolitev naprednega kandidata v dotični občini. K temu bi bil tako rekoč prisiljen, ker C. in M. družbo vzdržujejo sedaj že nekaj let le naprednjaki, in ker je bil ravno sedaj izvoljen poslanec lani tisti, ki ni hotel ob neki priliki v večji družbi niti dveh vinarjev darovati za tisto družbo, katera je ondodni kmetom velika dobrotnica s svojo šolo. — A nadučitelj se je vzdržal slehnega vplivanja na volice kakor pri predzadnjih volitvah tako tudi sedaj, izpolnjujoč nalog, dan mu od družbinega vodstva, da naj deluje na splošno narodnem braniku in ne strankarsko. In tako je dobil v občini Sv. Primož dr. Vrstošek 44 glasov, nasprotni narodnonapredni Kac pa le 4 glase. — Iz tega dejstva se pač ne „zdi, da hočejo družbo sv. C. in M. uporabiti v politične namene, po njej ljudstvo nase navezati in ga po tem potu odtrgati od naših organizacij, pa tudi od Cerkve“, da-si je nasprotno trdil knezoškof Anton Bonaventura v „Ljub. Skofijskem Listu“ 1. 1910, št. VI.

Slovinci, kupujte in naseljujte se ob mejah! Zopet je več ugodnih prilik za

nakup veleposestev, gostilen, trgovin in obrtnih podjetij v obmejnih krajih. — Blizu Maribora sta naprodaj dve veleposesti. — Eno obsega 7, drugo 11 popolnih kmetij. Prvo obsega 120, drugo 370 oralov, med temi 200 oralov starega smrekovega gozda, vinogradov, njiv itd.

V Celju je veliko gostilniško podjetje, vila in dve hiši za trgovino. — V Rogaški Slatini so naprodaj krasne obrestonosne vile.

Nekje na Štajerskem je rudarsko podjetje (premogovnik), ki je vredno najmanj 30.000 K, a proda se zaradi nezadostnega obratnega kapitala za 13.000 K, oziroma se sprejme družabnik, ki bi imel vsaj 10.000 K. Na Koroškem je več veleposestev, gostilen — pri nekaterih tudi trgovina, oziroma pekarija. Pojasnila daje potovalni učitelj Ante Beg v Ljubljani.

Cev vodovoda Brojenice je počila včeraj jutro v bližini Sv. Križa. Ob 7.30 zjutraj je bila cev že zopet popravljena.

Vojna mornarica v Puli je včeraj dovolila, da si vdeleženci nedeljskega izleta NDO. v Pulo lahko ogledajo arzenal vojne mornarice, vojni muzej in ostale naprave. Posebni uradniki in delovodje bodo dajali izletnikom vsa potrebna pojasnila. Razun tega je vojni admiralat preprijazno stavil na razpolago izletnikom dve vojni ladji, na katerih si bodo izletniki lahko ogledali vso puljsko luko in zanimivosti vojnih naprav. Naj nihče ne zamudi te izredne prilike in naj si vsakdo nabavi še danes vozne listke za posebni parnik v Pulo.

Paroplovna služba na istrski zapadni obali. Z Dunaja poročajo: Ze dolgo časa se je čutilo potrebo po spopolnjenju redne paroplovne službe na zapadni istrski obali med Trstom in Pulo. Kompetentni faktorji so večkrat tozadevne odredbe presesavali. Potem so se med državno upravo in družbo Trst-Istra vršila pogajanja, da bi se začasno vsaj deloma ugodilo izrečenim željam. Nedavno temu je trgovinski minister sklenil s omenjenim podjetjem dogovor, po katerem se poleg dosedanjih pogodbenih prog Trst-Pula, Trst-Piran, Trst-Umag in Trst-Gradež otvori novo drugo pogodbeno progo Trst-Pula, ki ima služiti skoraj izključno pasazirskemu prometu. Proga Trst-Gradež se ima v mesecih juliju in avgustu pomnožiti za drugo progo tja in nazaj. Ob enem so bile dogovorjene glede paroplovne službe še druge določbe, izlasti kar se tiče tarifov in voznega reda. Na novo pogodbeno progo Trst-Pula se tekom enega leta postavi drugi prvorazredni pasazirski parnik. Od te proge se s pravico pričakuje intenzivnega povspesevanja tujskega prometa ob zapadni istrski progi in zato bo ministerstvo dalo družbi tudi primerno subvencijo. Z ozirom na pomen istrskega lokalnega prometa po morju namerava trgovinsko ministerstvo po meri razpoložnih sredstev storiti za spopolnjenje te vozne mreže daljne korake.

Tržaška mala kronika.

Odmev predvčerajšnje ljubimske tragedije. Tramvajski voznik Marcel Rosso, ki je bil predvčerajšnjem ranjen z nožem od svoje zapuščene ljubice, je včeraj zjutraj ob 2. uri po enourni agoniji umrl v bolnišnici.

Privlačna sila Trsta. Že leta 1904 je policijska oblast izgnala iz Trsta 32-letno Felicio Frolja iz Moščenice radi raznih deliktov. Ali kljub temu se je Frolja večkrat vračala v Trst, dokler je ni policija zopet kje iztaknila in jo potom izgona spravila zopet v domačo občino.

Sedaj je bila zopet v Trstu, kjer se je skrivala pod krivim imenom. A doletela jo je zopet njena prejšnja usoda in je bila aretirana. Po prestani kazni jo izženejo zopet... dokler se ne povrne.

Vročina pasjih dni ima, kakor se zdi, silen vpliv tudi na razpoloženje zaljublencev. — To se opaža posebno pri neki Luigi C., stanujoči v ulici Commerciale št. 13, ki se je poskusila včeraj že četrtič zastrupiti radi ljubezenskih neprilik. Včeraj se je hotela zastrupiti s posodo žerjavice. Bila je spravljena v bolnišnico. Njen položaj ni nevaren.

Tatinska dekla. Helena Kovačič, stara 26 let, iz Pule, je služila kakor dekla pri g. Adolfu Alberti v ul. Nicolò Macchiavelli št. 26. Kovačič je okradla svojega gospodarja za znesek 100 K in mu vrhu tega zmaknila zlat prstan vreden 20 K.

Vsled ovadbe je bila K. sinoči aretirana. — Priznala je, da je okradla svojega gospodarja, trdila pa je, da je ukradla le 47 in ne 100 K.

Velika nesreča na delu. Jernej Kocijančič, star 64 let, stanujoč v ulici del Pozzo bianco št. 8 je zaposlen na ladji z dvigalom pomorske vlade. Včeraj ob 4. uri popoldne, ko je z drugimi tovariši pritrjeval neko verigo, ga je sta s tako silo zadela v desno nogo, da mu jo je na par krajih zlomila.

Prvo pomoč mu je nudil pristaniški zdravnik dr. Huber, potem so ga pa spravili v mestno bolnišnico.

Nož na delu! Včeraj ob prvih popoldanskih urah so se nahajali v krčmi Banjaluka v ul. Punta del forno mej drugimi tudi težak Josip Piciga, star 33, iz Dekana, in Paskval Malvasia, čevljar, doma iz

Dalmacije, stan. v ulici Punta del forno št. 12.

Med imenovanima vlada že dlje časa neki spor iz doslej neznanega vzroka. — Toliko Piciga kolikor Malvasia sta bila v družbi svojih prijateljev. — Ni trajalo dolgo, da sta se pričela pričati in psovati.

Kmalu bi se bila začela pretepati, ali krčmar je pozval redarja, ki je oba ločil narazen.

Malvasia je šel prvi iz krčme in se je podal v svojo delavnico oddaljeno od krčme kakih sto korakov, ustavil se je na vratih. Kmalu potem je prišel iz krčme tudi Piciga in ko je šel mimo Malvasie, mu je ta baje zalučal novo psovko v obraz. Vsled tega se je preprij začel znova in sicer še z večernim ognjem.

Kar nakrat je pa Piciga, takorekoč pred očmi redarja potegnil iz žepa ostro nabrušen nož in svojega nasprotnika trikrat z njim zabol, dvakrat v levo roko in enkrat v leva rebra.

Malvasia je zaječal in se takoj zgrudil. V hipu se je napravila okolu njega mlaka krvi. Piciga je bil aretiran na licu mesta.

Pozvan je bil hitro zdravnik z rešilne postaje „Igea“, ki je nudil Malvasiu potrebno pomoč in ga dal potem prenesti v mestno bolnišnico.

Picigo so odvedli pa na policijsko ravnateljstvo, kjer je pred policijskim uradnikom v svojo opravičenje rekel, da je bil nekoliko pijan in da je rnil svojega nasprotnika v silobranu, to je, ko je videl, da ga je hotel Malvasia s čevljarškim nožem suniti v trebuh. — Nož je vzela v varstvo policija.

Mož v Adamovem kostumu na cesti. Včeraj popoldne okoli ene ure je imel redar Dragotin Pertot službo na Vrdelci. Ko je obšel vso Vrdelco, se je opravičil, da gre malo po openski cesti gori pogledati, če je vse v redu.

Ko je prišel nad norišnico, mu je prišel nasproti mož, ki je bil v pristnem Adamovem kostumu. Redar je moža nagovoril in mu stavil razna vprašanja. Iz odgovorov, ki jih je dobil, je spoznal takoj, da nima opraviti z normalnim človekom, ko bi mu že moževa uniforma ne bila zadosten dokaz za to. Redarju je bilo jasno, da ima pred seboj človeka, ki je pobegnil iz norišnice. Zato je skušal moža zvesti z lepimi besedami seboj. Res mu se je posrečilo, da ga je zabil do finance, ki je nad norišnico. Od tam je Pertot poslal takoj nekega finančnega stražnika v norišnico, od kjer so tudi takoj pršli strežaji po pobegega blaznjenca, ter spoznali v istem takoj enega onih jako nevarnih in se čudili, kako ga je bilo mogoče tako na lahko zvesti do tam.

Bilo bi pač želeli, da bi uprava tega zavoda poskrbela, da bi se take stvari ne dogajale več! Ponočnjak.

Loterijske številke, izžrebane dne 3. avgusta:

Praga 84 83 26 86 62
Lvov 52 63 14 90 69

Koledar in vreme. — Danes: Dominik sp. — Jutri: Marija Snežnica.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 30° Cels. — Vreme včeraj: Lepo, pop. oblačno.

Vremenska napoved za Primorsko: Semtertja oblačno. — Zmerni vetrovi — Vroče. Tendence za nevihte.

Društvene vesti.

Kolesarsko društvo „Balkan“ nanašanja, da dirka, ki se je imela vršiti v nedeljo, dne 24. julija in se ni vršila radi neugodnega vremena, se bo vršila prihodnjo nedeljo, dne 7. t. m. z istim vspešnim. Kolesarji so naprošeni, da se polnoštevilno udeležijo te dirke. Start na Vrdelci. Zbirališče ob 6. uri zjutraj. Oni, ki se žele še udeležiti te dirke, se lahko še vpišejo do sobote, dne 6. t. m. pri društvenem blagajniku Antonu Podbršku, ul. Stadion 19.

Tem potom so vabljeni vsi kolesarji, da se radi nedeljske dirke polnoštevilno udeležijo nocojšnjega sestanka, ki bo ob 9. uri v kavarni „Minerva“.

Tržaška gledališča.

MINERVA. — Danes Verdijeva opera „I due Foscari“.

Nar. del. organizacija.

Člani Konsumne Zadruga NDO v Škedenju! Vabljeni ste polnoštevilno na važni

Český hostinec
v Trstu

Alla Meridionale

Češka gostilna
v Trstu

R. Gasperini, Trst

Telefon št. 1974. SPEDITER Via Economo št. 10

Prevozno podjetje

o. kr. avstrijskih drž. železnice

Sprejme razcarinjaje kakoršnegasibodi blaga iz mitnic, dostavljanje na dom.

POŠILJATVE, POTEGA KOVČEVOV. NAJDOGOVORNEJŠE CENE.

Zastopstvo trvdke „CEMENT“

Tovarna cementa „PORTLAND“ v Spljetu.

PRODAJA NA DROBNO CENE BREZ KONKURENCE.

GOSTILNA N. D. O.

ki jo sedaj vodi g. HENRIK KOSIČ je popolnoma na novo preurejena in po najmodernejšem slogu slikana. Točijo se različna pristna vina. Ob vsakem času se dobijo gorka in mrzla jedila. Gostilna je otvorena vsako soboto in nedeljo do 1. ure popoldne.

V dobroznani trgovini

z manufaktur. blagom

ulica Barriera št. 8

se dobi

500 kosov :

zefirja, perkala in batista

kakor tudi

bombaževino in perilo

in druge potrebščine vsake

kovosti po jako

znižanih cenah

Priporoča se udani

LEOPOLD HUBERT.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

Dr. J. Čermák || V. Tuscher

: zobozdravnik : || koncesij. zobni tehnik

.. TRST ..

ulica della Caserma št. 13, II. n.

RUDOLF SCHULTZE

IZ BERLINA

koncesijonirani zobotehnik : Via Massimo d'Azeglio 4, II. nad.

bivši asistent zobozdravnika dr. Saklerja.

UMETNI ZOBJE PO NAJNOVEJŠI MODERNI TEHNIKI.

JAMČI SE ZA PERFEKTO IZVRŠITEV.

Zmerne cene z ozirom na razmere manj posedujočih slojev.

POPRAVKI SE IZVRŠUJEJO V DVEH URAH. = SPREJEMA OD 9—1 IN 3—7.

MIRODILNICA

Gius. Macorin, Trst

Piazza Carlo Goldoni 6.

Zaloga barv, povlakov, olja, čopičev

Prah za skisano vino.

Specijaliteta: prašek za odebeljenje živali; fluid za okreptanje.

Gius. Waldner

TRST - ulica Medla 3 - TRST

VELIKA ZALOGA JELOVEGA LESA IZ KOROŠKE

Bogat izbor vsakovrst. obložkov

Prodaja lesa za vrtanje.

Velik izbor pekovskih lopat.

Cene zmerne.

Telefon 1395

Bogomil Pino

: bivši urar v Sežani :

ima svojo novo

PRODAJALNICO : UR

- - v TRSTU - -

ulica V. Bellini 13

(na-proti cerkvi sv. Ant. nov.)

Vsakovrstne veržilce

PO TOVARNIŠKIH CENAH

Zdravljenje : krvi

Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefiori)

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidom. Jelen omot za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odlikovani lekarni

PRAXMARER - „AI DUE MORI“

Trst (mestna hiša) Telefon 377

Poštne pošiljke se izvršujejo: takoj in franko, ako se dopolnje Kron 1-10.

Preno-čistišče

Alla città di Vienna

ulica Vienna št. 8 blizu južn. kolodvora je na novo urejeno. Sobe od K 1'50 dalje, sobe z dvema posteljama. Za gosp. trgovske potovalce posebne cene.

Podpisana si dovoljuje naznaniti slavnemu občinstvu, da se je s 1. julijem 1910

: preselila :

s svojo dobroznano trgovino z cvetlicami in pogrebniimi predmeti iz svoje vile : : : : : v hišo št. 400

(pri gostilni „pri Mičelu“) na Opčinah — Tu ima svojo prodajalno in zalogo vseh potrebnih predmetov za pogrebe velike naše trvdke v Trstu, po zelo nizkih cenah. Vrhutega imam na izbero umetne cvetlice za birmo, sv. obhajilo poroko in plese, istotako veliko zalogo pravih voščenih sveč 2 kroni klg. — Udana

JOSIPINA ud. CAPELLAN.

sestane ki se vrši jutri v petek točno ob 8. uri zvečer v prostorih „Gospodarskega društva v Šklednju.“

Odbor.

Izleta v Pulo se udeležijo sledeča pevsko društva: „Ilirija“ od Sv. Jakoba z mešanim zborom (14 pevki) Citalnica od Sv. Jakoba, „Trst“ pevsko društvo in tamburaški zbor, „Zastava“ iz Lonjera. — V častnem število se udeležijo izleta, kakor se čuje, tudi drugi Lonjerci.

Danes zvečer ob 7. uri seja odseka za izlet v Pulo. Na sejo pride tudi delegat iz Pule. Prosi se polnoštevne udeležbe.

Za nedeljski izlet NDO v Pulo je dobro, da si vsakdo še danes kupi vozni listek. Od jutri naprej se bodo prodavali vozni listki samo v uradu „Nar. del. org.“ (ul. Lavataio št. 1) I, pri vratarici „Narodnega doma“ v Trstu in v delavskem „Konsumnem društvu“ pri sv. Jakobu.

Parnik „Argentina“ odpluje s poma Sanità v nedeljo točno ob 5. uri jutraj.

DAROVI

— 9. in 10. tedenski prispevek skupine Drobničarjev za gradbo nove družbine šole pri Sv. Jakobu K 480.

— Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Šklednju. Gospa Ivana Sancin-Mom Gašperjeva je pristopila kakor udiinja in preplačala udmino s 3 K. — Gospica L. G. darovala 4 K, gg. I. L. in L. G. vsak po 40 stot. in C. K. 24 st. — Ob priliki 10-letnice smrti svojega očeta daruje g. Štefan Gerk 3 K, njegov sin g. Franc 2 K in g. Sigmund 1 K.

Srčna hvala!

— Za moško podružn. sv. Cir. in. Met. je nabral g. E. Milostnik v gostilni g. Švara v Ricmanjih ob priliki birme K 812. Denar hrani uprava.

Vesti iz Goriške.

Iz učiteljskih krogov. Goriški staro-in novostrojarski listi brez izjeme so se izlasti zadnji čas vrgli z vso silo na učiteljski stan. Ni je številke, ki ne bi vsebovala napada na učiteljstvo. Človeku se že stidi ta gonja, strast, sovraštvo njih, ki bi bili poklicani, da delujejo med ljudstvom za mir, ljubezen, krščanstvo. Pod plaščem sv. vere se opravi, obrekuje, izživja, ravno tako kakor so nekaj tudi nemški škofje pod plaščem vere širili svojo oblast nad Slovani.

Toda vi stebri „ljudske stranke“, ki hočete veljati za širitelje krščanstva med slov. učiteljstvom, vedite, da se krščanstvo ne razširja na tak način, pač pa mržnja in sovraštvo proti vam in indiferentizem proti veri! Saj ste ravno s svojim postopanjem prisilili še onih par učiteljev, ki so bili v Vaši stranki, da so izstopili iz njenih vrst.

Cele članke priobčujemo proti učiteljstvu, da vzbujajo pri nerazodnih ljudeh mržnjo proti temu stanu, da mu izpodkopavajo ugled in jemljejo čast. In potem so še toliko... drzni, da pišejo, češ: učiteljstvo nima ugleda, nima veljave! In ali je učiteljstvo res tako, kakor je slikajo oni?! Razupivajo je za brezversko, liberalno in dr. Je morda ta ali oni, ki kaj zgreša, ali zato ne gre napadati vsega stanu. Saj se dobivajo tudi med duhovniki taki, ki bi bili boljše storili, da bi bili šli drvarit! Ali zaradi tega nima nikdo pravice dolžiti vseh duhovnikov, da so nevedneži, malopridneži! Vsak delavec, izlasti tudi učitelj, je vreden svoje časti in svojega plačila! Ti glasniki „ljudstva“ pa učitelju oboje odrekajo. Zato jim je učiteljstvo hrbet obrnilo, ali krivda zadevle le one prve. Če si hočejo pridobiti učiteljstvo, prenehajo naj z napadi in naj dajo učiteljstvu, kar mu tiče. Dandanes je vsak stan, celo tudi priprosti delavec, boljše plačan od učitelja. „Slov. ljud. stranka“ pa je v zadnjem deželnozborskem zasedanju kar zavrnila zahteve učiteljstva. Še celo kranj. dež. zbor, ki je menda najbolj klerikalen in protiučiteljski, je pripoznal učiteljstvu precejšnje draginske doklade, enako tudi okr. š. svet mesta Gorica (daja učiteljstvu draginske doklade), dasi je mestno učiteljstvo mnogo na boljšem od učiteljev na deželi. S tem se pripoznava, da učiteljstvo ni zadostno plačano.

Nikar ne mislite, da s stradanjem ukrotilite učiteljstvo! Ravno nasprotno bo; a za posledice boste odgovorni vi. Zagotovljam vas, da vas tudi vera ne razbremeni od te odgovornosti. Vera se kaže v dejanjih, ne pa v „Prim. listu“, „Gorici“, „Novem času“ i. dr. Zapomnite si:

Ljubezen vzbuja ljubezen, sovraštvo pa sovraštvo.

Vesti iz Istre.

Nesreča o priliki splavljenja ladije. Iz Čresa javljajo dne 3. t. m.: V ladijedelnici Chide v Čresu je bil spušen v morje trabakelj „Istria“. Trabakelj je naletel na prod. Poskusili so ga dvigniti pomočjo dvigalnih strojev. Ladija se je zaletela in vrgla iz mesta en dvigalni stroj, ki je zadel v obraz 18-letnega dijaka Rigovića, ki je bil prisoten pri splavljenju. Nesrečni dijak je zgubil obe oči. Obenem so mu bile razbite nosne in obrazne kosti.

Njegov položaj je obupen. Lahko ranjen je bil tudi geometer Brajda. Uvedena je preiskava.

Druge slovenske dežele

Vlak je povozil včeraj na progi južne železnice pri Martinovi cesti v Ljubljani nekega železniškega delavca.

Gospodarstvo.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu je imela do 31. julija t. l. prometa kron 3.695.357-11. Hranilnih vlog se je vplačalo K 880.197-44, izplačalo po K 816.729-62. Posojil se je izplačalo K 214.767, vrnilo pa K 226.820-33.

Do 31. julija je bilo minolega leta K 295.650-79 manj prometa, nego ga je bilo letos. V prvih 7 mesecih je bilo letos več vloženo na hranilne vloge K 200.499-16, dvignjeno pa K 123.804-35.

Kakor razvidno iz teh števk Trgovska obrtna zadruga napreduje sicer polagoma, a stalno.

Ker ima nenavadno veliko poroštvo 1290 zadržnikov, ki jamčijo z vsem premoženjem za sigurnost hran. vlog je naravno, da se je ljudstvo poslužuje.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

G. B. Č. — y. Ko smo prečitali Vaše hudovalje, smo se prav od srca smejali, ker ne bi bili mislili, da more človek s tako čedno pisavo biti tako najiven in primitiven. Zares prav dilektirali smo se, ko ste nam tako nazorno kazali, kako nimate niti pojma o razliki med resnostjo in šalo in humorjem! Čujte! Zares užaljene bi se mogle čutiti naše ženske, ako bi — priobčili Vaše pismo, kjer smatrate bistro slovensko ženo za tako kratke pameti, da bi mogla nedolžno šalo smatrati za resnost. Naše ženske bi se bržkone lepo zahvalile na takem — kavalirstvu, kakor je Vaše.

Mali oglasi

Javen ples priredijo Ročinski fantje dne 7. avgusta. Eventuelni dobiček dobi Ciril-Metodova družba. 1266

Dve sobi prazni isčeta se za 24. avgusta. Ponudbe pod „Dve sobi“ postar. restar. Trst, glavna pošta. 1264

V Gorici (predmestje) prodaja se hišica z 2 dvema nadstropji in zemljiščem. — Cena 16.000 kron. Ponudbe pod „Lepa pozicija“ na Inzeratni oddelku Edinosti. 1255

Mihael Pernarčič Trst, ulica Romagnia 16, staveni in umetniški mizar, izvršuje vsakovrstne specialitete za notranje in zunanje uredbe v stanovanjih, pisarnah itd. Cene zelo zmerne. Priporoča se vsem Slovanom. 755

Josip Stofa mizar, Trst, ulica Belvedere št. 8, izvršuje vsakovrstna mizarstva dela.

Najfinejši Portlandski cement in hidravlično apno (Roman) se vdebi pri Marini LUXA na Proseku. 1055

Bivši trgovec več slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, knjigovodstva in korespondence išče takoj primerne službe v Trstu ali v večjem kraju na deželi. Dolgoletna spravevala. Blagohotne ponudbe pod „TRGOVEC“ na Inser. odd. Edinosti. 1258

ALBERT FINZI & Co.
— TRST —
Via Paduina št. 5.

Glavno zastopstvo in zaloga ::

parnih mlinov „Hungaria“ iz Budimpe te, „Podravina“ iz Gjurjevaca in „Gisela“ z Virovitice, moko, otrobov, in drobnih otrobov, špeha, masti

Odlikovana delavnica in zaloga

sedlozja in potnih predmetov

FRIDERIK HERTAUS, TRST, ulica Stadion št. 10.

Velike nove prodajalnice pohištva in tapetarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadion št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališča Fenice)

Dva oddelka: Fino pohištvo — Navadno pohištvo. Cene zmerne.

Bogata izbira izbira popolnih sob od 300 do 4000 kron. Jedilne sobe. Sprejemne in kladilne dvorane v najnovejšem slogu. — SPECIJALITETA: Železno in medeno pohištvo

Bogata izbira vsakovrstnih stolic. — Popolne opreme in posamezni deli.

Velika množina že rabljenih dvokoles po ceni od K 30—70; s prostim tekom in zavoro od K 55—110; velika zaloga novih dvokoles, gramofonov od K 15—1000; plošč od K 1—4; šivalnih strojev, najnovejših acetilen-svetilk za gostilničarje in društva od K 7—20. — Pri BATJEL-u, Gorica, Stolna ulica 3-4. Ceniki poštne prosti. Prodaja tudi na obroke.

MIHAEL ZADNIK Trst

ulica Sorgente št. 2

kupi vole, ovce in ovne

ter kože istih.

Ponudbe, tudi pismene in brzojavne poslati je na gornji naslov.

Prva in edina pisarna v vojaški stvari

ulica Caserma 5, II. n., Trst

Daja nasvete in informacije o vsem kar se tiče novčenja in voj. službe. Izdeluje in odpošilja vsako vrsto prošnje vojašk. značaja — oproščenje od vaj in kontrolnih shodov, enoletno prostovoljstvo, ženitbe, dosežanje zakonitih ugodnosti glede preženčne službe vsprejetja v vojaške sole itd. — Pooblaščen je za to, da stranke pred oblastnjami. — Posreduje v najtežavnejših slučajih — Reševanje hitro in točno. — Uradne ure: Ob delavnikih od 9. do 12. predp. in od 4. do 7. popol. Ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. popold.

Prva in edina pisarna v vojaški stvari, kencesijonirana od c. kr. namestništva

Brizgalnice

raznih vzorcev. — Popravki z največjo natančnostjo in jamstvom se izvršujejo v mehanični delavnici inštalacij kakor tudi vode in plina

G. Simsich & A. Roschin
Trst, Via Rossetti 5, Telefon 133, rim. IV.

Velika zaloga koles

RUDOLF RÖTL

TRST, ul. Acquedotto 21. Telefon 1238

Zaloga koles Peugeot, Waffrad, Standard od 150 kron naprej. Pnevmatiki in potrebščine.

Mehanična delavnica. Hitra postrežba Cene zmerne.

CANTI JUGOSLAVI Iv. Kušarja

se dobivajo v „Slovanski knjigarni in trgovini papirja“ JOSIP GORENJEK, Trst, ul. Valdirivo 40. Knjiga stane broš. K 3 lično v platno vezana K 4

Tekočina „MORANA“ je najboljšje sredstvo za po končevanje sten. Dobiva se v glavnih mroditelnicah. Zaloga v ulici Alfieri št. 10, Skenjar, Trst (1229)

Dr. Fran Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne bolezni

ima svoj ambulatorij v Trstu v ulici San Nicolò št. 9 (nad Jadransko banko)

Prejema od 12. do 1. in od 5. do 8. in pol popol.

Nova : trgovina

z steklenino

in : kuhinjskimi potrebsčinami.

Lončevina in porcelana, velike buteljke in pletene buteljke po kartelnih cenah.

D. MARCOVICH

Trst, Via Maleanton št. 15.

LASTNA HIŠA : Telefon št. 262

Največje narodno spedijsko podjetje na Kranjskem

JOSIP SKERLJ

Ljubljana, Dunajska cesta 29 (ex Bavar. dvor)

se priporoča za vsa v spedijsko stroko spadajoča naročila, katera izvrši točno in solidno

po najnižjih cenah.

Prodajalna slanina : in : delikates z buffetom

Alojzij Kranjc, Trst

ulica Sanità 22 (vokal ulice S. Giorgio 5)

Pivo Dreher, uležano in Kaiserjevo. Španska vina iz The Continental Bodega Company. — Dezertina vina bela in rdeča iz kleti princa Lichtensteina v Feldsburgu in grofa Lantierja v Vipavi. Vsaki dan kuhana gojata, stanjelca gnjat in raznovrstne slanine.

Sveže surovo maslo iz planin in izbran sir.

FRIDERIK SCHWARZ

Trst, Via Valdirivo št. 3, Trst

Zastopnik : znanih : mlinov SZMOLENSKY & COMP. SZABATKA

Proi parni mlin Békéscsaba

Akcijska družba parnih mlinov Baja. — Zastopnik za Trst, Goriško, Istro in Dalmacijo.

ANTON SKERL

mehanič, zaprišežen zvedeneo

TRST, Carlo Goldonijev trg št. 11

Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“

Velika zaloga pripadkov po tovar. cenah. TELEFON št. 1734.

Pozor! Redka prilika

Ker sem prevzel izključno razpolago — sem v stanu : ponuditi elegantno fino iz 14 karatnega amerikan. double zлата, švicarsko : žepno uro za samo 5 kron.

Ta ura poseduje sidro znamke „speciosa“, teče 36 ur in prevlečena s čistim zlatom. Štiriletno jamstvo. 1 komad 5 K, 2 kom 9 K 40 st. Vsaki uri se priloži pozlačeno verižico brezplačno. Brez vsakega rizika, ker se menja eventuelno vrne denar. — Pošilja se po povzetju.

H. SPINGARN, Krakovo 184.